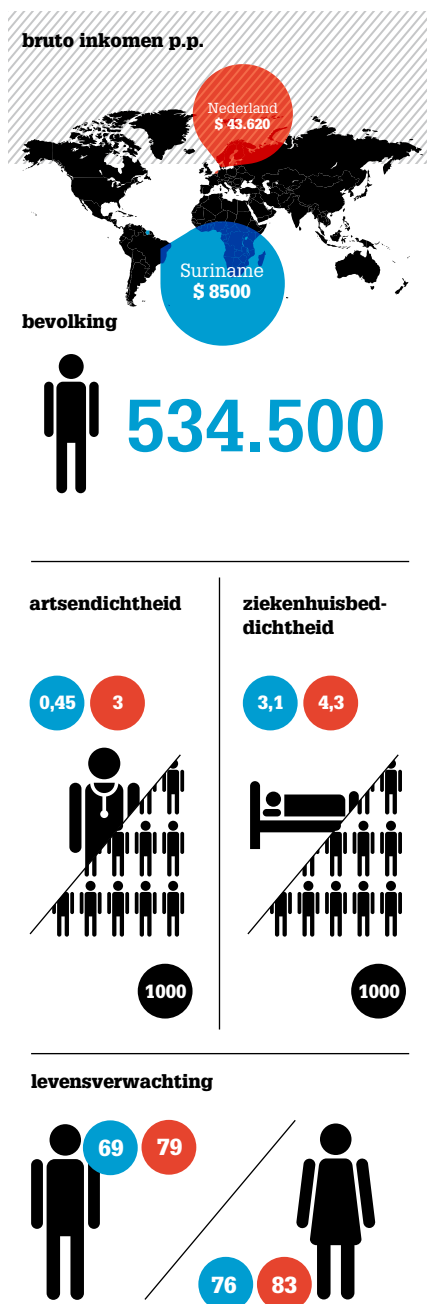

OVER DE GRENS

Foke van Delft, mdl-arts VUmc, werkte een jaar in Streekziekenhuis Nickerie in West-Suriname, samen met zijn vrouw Elske Hoornenborg, internist-infectioloog

MDL-ARTS IN SURINAME

Het verdriet van Nickerie

In Nickerie, het rijstdistrict van Suriname, is op elke hoek van de straat het herbicide paraquat verkrijgbaar in flessen vanaf een halve liter. Het landbouwgif, hier doorgaans verkocht onder de merknaam Gramoxone, wordt over rijstvelden gespreid om die snel gereed te maken voor nieuwe aanplant. Aangezien een groot deel van de bevolking in Nickerie in de rijstbouw zit, staat Gramoxone bij de meeste mensen op de plank in de schuur.

Ruzie

Onlangs kwam de 14-jarige Rakesh uit de Corantijnpolder op de Spoedeisende Hulp van het streekziekenhuis waar mijn vrouw en ik voor een jaar werken. Hij had ruzie gehad met zijn broertje en wilde hem eens flink aan het schrikken maken. Hij nam een slok Gramoxone.

Hij wilde zijn broertje eens flink aan het schrikken maken

Iedereen was inderdaad flink geschrokken en Rakesh werd snel naar het ziekenhuis gebracht. Hij klaagde over een branderige pijn in zijn keel, had schuim op de mond en diarree. Met name het laatste symptoom stemde de dokter somber. Deze zette snel het behandelprotocol in werking en gaf Rakesh een infuus, Fullerse aarde, magnesiumsulfaat, hoge doses dexamethason en een neus-maagsonde. Rakesh werd opgenomen op de mannenafdeling, want hij was al te oud voor de

kinderafdeling. En hij had spijt. Zijn ouders en broertje waren diep verdrietig. Ze zouden de dokter een extra beloning geven als de jongen in leven zou blijven, hadden ze gezegd.

De branderige pijn in de keel en op de borst werd de volgende dag erger. Rakesh werd suffig, minder alert. Het bloedonderzoek liet zien dat zijn nierfunctie al ernstig aan het verslechteren was. Er bestond een flinke metabole acidose. Zijn ademhaling versnelde. Ondertussen werd de behandeling gecontinueerd. 's Nachts werd Rakesh nog suffer. Hij ging nog sneller ademen en overleed vroeg in de ochtend, moederziel alleen, aan een tekort aan zuurstof.

Suicide

Gramoxone induceert aanmaak van vrije zuurstof- en stikstofradicalen en is dus het meest toxisch op de plekken waar de zuurstof- en stikstofgradiënt het hoogst is. Met name de longen. Andere organen worden ook aangetast, zoals de nieren en de slijmvliezen. Inname van 50 ml Gramoxone wordt al beschouwd als een letale hoeveelheid. Mensen klagen over pijn in keel en op de borst. Al snel treedt ernstig nierfalen op. Daarna krijgen mensen last van acute longfibrosering gepaard gaande met hypoxie en somnolentie. Ook falen andere organen zoals lever en darmen en de patiënt overlijdt. Suriname heeft een van de hoogste suïcidegetallen ter wereld. Ter vergelijking: in Nederland was in 2011 de suïcide-incidentie 9,9 per 100.000 mensen, in Suriname 22,7. Vaak betreft het Hindoestanen en meestal gaat het om suïcidepogingen bij relatieproblemen of uit wanhoop na

Nickerie is het rijstdistrict van Suriname; landbouwgif is op elke straathoek te koop en staat in elk schuurtje op de plank.

Een fles herbicide en een zak Fullerse aarde in het spoelhof van het ziekenhuis in Nickerie.

De hoofdingang van het streekziekenhuis.

huiselijk geweld. Het zijn vaak jonge mensen: tieners, adolescenten en jongvolwassenen. Lokaal onderzoek heeft aangetoond dat de stappen tussen het denken aan suicide, het plannen en het daadwerkelijk doen zeer kort zijn in Suriname. Veel pogingen hebben dus een impulsief karakter. De meeste mensen hebben na inname al snel spijt, maar dan is het te laat. Het is dan wachten op een zekere, ellendige dood.

Enkele decennia terug was inname van onverdund azijn de voorkeursmethode. De Surinaamse regering heeft op den duur de verkoop van dit type azijn verboden. Nu Gramoxone het middel van voorkeur is, wordt het tijd ook dit middel aan banden te leggen. Verbieden kan niet, vanwege het gebrek aan goede alternatieven in de landbouw. Maar regulatie van afgifte en aanscherping van de voorschriften kan natuurlijk wel. Hiervoor

wordt al tijden gelobbyd door binnenlandse en buitenlandse hulpverleners. Vooralsnog zonder resultaat, helaas. ■

contact

fokevandelft@gmail.com
cc: redactie@medischcontact.nl

web

Bekijk onze online wereldkaart met locaties waar artsen werkzaam zijn en lees hun verhalen. Ga naar medischcontact.nl/overdegrens.